

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta

HE 66/2025 vp

LiV@eduskunta.fi

Satakuntaliiton asiantuntijalausunto: HE 66/2025 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi liikenteen palveluista annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta on pyytänyt asiantuntijalausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi liikenteen palveluista annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi (HE 66/2025 vp). Lausunnon määräaika on 16.9.2025 klo 10.00.

Esityksellä toteutetaan hallitusohjelman tavoitetta mahdollistaa kunnille, kuntayhtymille ja muille alueellisille viranomaisille ostoliikenteen järjestäminen henkilöjunaliikenteessä ja siten edistää kilpailua. Liikenteen palveluista annetussa laissa säädettäisiin rautatieliikenteen toimivaltaisten viranomaisten toimivallasta ja menettelysäännöistä. Esityksen mukaan liikenne- ja viestintäministeriöllä nykyisin oleva rautatieliikenteen toimivalta ehdotetaan siirrettäväksi Liikenne- ja viestintävirastolle (Traficom). Ehdotetulla muutoksella parannettaisiin eri liikennemuodoilla järjestetyn julkisen liikenteen tehokkuutta ja yhteensovittamista valtion järjestämässä lento-, juna- ja linja-autoliikenteessä.

Satakuntaliitto lausuu asiasta seuraavaa:

Valtion tavoitteena on lisätä tosiasiallista kilpailua ja helpottaa raidemarkkinoille pääsyä julkisesti tuetussa henkilöliikenteessä. Satakuntaliitto pitää hyvänä, että valtio luo raideliikenteen kapasiteetin ja investointien lisäämiseksi pitkän aikavälin näkymän henkilöjunaliikenteen palvelujen (ml. junaliikenteen ostot), sitä mahdollistavan infran ja valtion rahoituksen tavoitteista sekä tasosta. Satakuntaliitto toteaa, että maakuntarajat ylittävä henkilöjunaliikenne ja nykyinen vähimmäispalvelutaso tulee turvata myös jatkossa. Valtiolla tulee olla kokonaisvastuu tarvittavan ostojunaliikenteen järjestämisestä ja rahoituksesta myös tulevaisuudessa.

Satakuntaliiton näkökulmasta esityksen mukainen rautatieliikenteen toimivaltaisen viranomaisen tehtävän siirtäminen liikenne- ja viestintäministeriöltä Liikenne- ja viestintävirasto Traficomille on lähtökohtaisesti hyvä ja voi parhaimmillaan tuoda synergiahyötyjä lento-, linja-auto- ja junaliikenteen hankintojen ja liikenteen suunnittelun osalta, kun myös ELYjen joukkoliikenteen (linja-autot) toimivaltatehtävät tullaan keskittämään Traficomiin. Satakuntaliitto pitää tärkeänä, että jatkossakin uusien rautatieliikenteen toimivaltaisten viranomaisten määrittelyn tulee perustua kuntien ja seutujen vapaaehtoisuuteen. Toimivaltaisesta viranomaisesta riippumatta on varmistettava alueiden erityispiirteiden huomioiminen ja vuorovaikutus alueiden kanssa liikennöintikokonaisuuksien suunnittelussa ja tilaamisessa.

Satakuntaliitto on tyytyväinen, että aiemmin ehdotettu pienten (EU-kynnysarvon alittavien) hankintojen suorahankintapoikkeuksen kansallinen rajoitus on lausuntopalautteen perusteella päätetty poistaa esityksestä. Näin uuden henkilöjunaliikenteen järjestämiselle lähivuosina ei aseteta tarpeettomia esteitä. EU-kynnysarvon ylittävien hankintojen osalta hankintalakiin ehdotettu mahdollisuus erityisistä syistä olla jakamatta hankintaa osiin voi olla tarpeen, jotta julkisen liikenteen palveluhankinnoista saadaan kattavia ja toiminnallisesti järkeviä liikennöintikokonaisuuksia.

Muilta osin Satakuntaliitolla ei ole huomauttamista esitykseen. Liitto haluaa kuitenkin muistuttaa, että henkilöjunaliikenteen järjestelyjä uudistettaessa tulee aina huomioida liikenne raiteilla laajana kokonaisuutena ja mahdolliset vaikutukset myös tavaraliikenteen kannalta. Raideliikenteen yhteensovittaminen, koordinaation ohjaus ja liikennöinnin turvallisuus tulee erityisesti varmistaa, jos liikenteellä on useita toimivaltaisia viranomaisia.